

Pop Adrian-Grigore

adrian.pop@ultrasilvam.ro

Declarație de intenție

Stimați colegi,

Mă numesc Adrian Pop și sunt mediator autorizat din anul 2008. Am ales să mă dedic acestei profesii, inițial, ca o completare a activităților didactice și de cercetare academică, fiind specializat în studiul conflictelor, iar ulterior medierea a devenit pentru mine o adevărată pasiune. În cei șapte ani de mediere am avut ocazia să abordez o vastă cazuistică, din sfere diverse de activitate. Fiecare caz în parte m-a ajutat să mă dezvolt profesional și, în același timp, mi-a permis să înțeleg așteptările și nedumeririle clienților în legătură cu procedura medierii.

De asemenea, calitățile de formator și evaluator în domeniul medierii mi-au oferit posibilitatea să cunosc speranțele a mii de viitori mediatori. Fiind unul dintre inițiatorii unui program de mentoring, un fel de stagiatura pentru mediatori, am sprijinit zeci de colegi aflați la început de drum, oferindu-le sfaturi și lucrând cu ei în comediere. Ulterior, ca președinte al uneia dintre marile asociații profesionale de mediatori, am înțeles mai bine și dezamăgirile colegilor noștri referitoare la prezentul și viitorul profesiei.

Din punctul de vedere al contribuției la lumea medierii, sunt autorul și co-autorul mai multor studii, capitole de carte și articole de specialitate publicate în reviste cotate internațional. Sunt unul dintre autorii unui ghid despre medierea transfrontalieră, realizat de către o echipă multinațională de mediatori și judecători. Am participat la mai multe emisiuni TV, conferințe naționale și internaționale, pe teme de ADR, atât în calitate de organizator, cât și de speaker. Dincolo de aspectele teoretice, am coordonat echipa care a propus și introdus conceptul de mediere comunitară în Strategia de dezvoltare a municipiului Cluj-Napoca, ce permite dezvoltarea unui astfel de centru și am fost co-inițiatorul unui centru de mediere academică în cadrul Universității Babeș-Bolyai.

Am luat decizia de a candida din două motive. În primul rând, sunt dezamăgit și contrariat de lipsa de viziune pe termen lung, sau măcar mediu, al celor care au condus destinele medierii. Nu te poți dezvolta ca profesie și nu poți emite pretenții față de ceilalți actori ai vieții sociale dacă nu știi cine ești și, mai ales, unde vrei să ajungi. Fără a nega contribuțiile categoric pozitive aduse de mai mulți membrii, foști sau actuali, ai Consiliului de mediere, după startul bun al medierii în România, lăudat pe plan european și nu numai, evoluția ulterioară a fost un șir lung de improvizații, cârpele legislative și urmărirea a unor interese meschine individuale sau de grup.

Al doilea motiv l-a reprezentat teama că această minunată profesie va fi gestionată în continuare de persoane care nu o înțeleg încă, nu au expertiza necesară sau și-au demonstrat deja limitele. Am citit cu atenție declarațiile publice ale celorlalți candidați și mi-am dat seama că nu aș putea să aleg mai mult de 3-4 persoane cărora să le acord votul meu. Toate acestea, în condițiile în care în România nu ducem lipsă de excelenți specialiști în domeniul medierii. Reticența lor în a se implica este un semnal descurajant.

Plecând de la aceste premise consider că fenomenul medierii din România trebuie să depășească etapa de început, care tinde să se permanentizeze și a sosit timpul ca noi, mediatorii, să avem o implicare activă și constantă în viața societății.

Direcțiile generale pe care eu le consider prioritare în dezvoltarea medierii în România se referă la:

1. Cadru legislativ favorabil medierii
2. Îmbunătățirea capacității decizionale a Consiliului de mediere
3. Formarea inițială și continuă a mediatorilor

1. Cadru legislativ favorabil medierii

Consider că legea care reglementează medierea trebuie să contureze un cadru general, corelat cu viziunea pe termen lung asupra evoluției profesiei și adaptat contextului social și economic. Modificări ulterioare pot apărea și uneori sunt chiar necesare, dar ele trebuie să vină ca un răspuns la problemele întâmpinate în practica medierii. Schimbările radicale și bruște de viziune, din categoria cum să facem medierea obligatorie în România, au bulversat întreaga activitate și au generat efecte negative atât în rândul mediatorilor cât și în ceea ce privește percepția societății asupra medierii.

O lectură onestă și lipsită de subiectivism a deciziei Curții Constituționale a României referitoare la neconstituționalitatea ședinței de informare demonstrează destul de limpede că orice tentativă viitoare de introducere forțată a obligativității medierii se va lovi de aceeași barieră. Experiența altor state în care medierea are mai multă vechime arată că obligarea părților să apeleze la mediere trebuie să întrunească acceptul tuturor celor implicați, de la mediatorii, judecătorii, avocații, notari și până la potențialul client de servicii de mediere. Apoi, această etapă intervine în mod natural, atunci când medierea este percepută și recunoscută ca o alternativă aflată pe picior de egalitate cu celelalte mijloace de soluționare a unei dispute.

Dincolo de un discurs populist și strict electoral, acord puține șanse de reușită introducerii medierii ca procedură obligatorie în România, în acest moment. În schimb, medierea poate merge pe două direcții:

-menținerea ei ca procedură voluntară înaintea și separată de instanța de judecată, ajutată prin măsuri pozitive de motivare a părților, cum sunt reduceri și eliminări de taxe și alte facilități fiscale;

- potențarea rolului medierii, în cazul în care intervine ulterior acționării în judecată, prin încurajarea sau chiar obligarea justițiabililor să se întâlnească cu un mediator în vederea stabilirii oportunității folosirii medierii în soluționarea conflictului. Judecătorul trebuie să aibă la dispoziție o procedură juridică clară, pentru a ști în ce situații poate folosi medierea ca un instrument în cadrul actului de justiție. Pentru aceste cazuri, poate fi oportună stabilirea unor liste cu mediatorii agreeți de fiecare instanță, stabilite pe baza unor criterii discutate cu corpul profesional al judecătorilor și avocaților.

De asemenea, finalizarea statutului profesiei trebuie să reprezinte prioritatea absolută a viitorului CM. Statutul este cel care oferă identitatea ca profesie și creează premisele la care se raportează celelalte profesii.

Consultarea corpului profesional, a celorlalte categorii profesionale și armonizarea viitoarelor modificări ale legii medierii cu prevederile condurilor de procedură civilă și penală trebuie să devină o practică obligatorie.

2. Îmbunătățirea capacității decizionale a Consiliului de mediere

Nevoia unei mai mari transparențe a procesului de luare a deciziilor din cadrul Consiliului de mediere este evidentă. Este posibil ca opacitatea actuală a acestuia să fi ascuns involuntar și măsurile bune pe care CM le-a luat pentru mediatori. Un proces transparent presupune și implementarea unui mecanism de raportare și control a activității consiliului.

Se vehiculează tot mai des ideea unor structuri la nivel local ale CM. În opinia mea acest lucru ar însemna un efort financiar nesustenabil și ar crea noi lupte pentru zone de influență într-o lume și așa fragmentată, cum este medierea în România. Aproximarea CM față de mediator se poate realiza foarte bine prin intermediul unor structuri deja existente, asociațiile profesionale. Rolul acestora, ca reprezentante al corpului profesional, la nivelul CM, trebuie întărit astfel încât să aibă posibilitatea de a participa în mod real la decizii, nu doar cu rol consultativ. Asociațiile profesionale au avantajul, în primul rând, că nu se află în relație de subordonare directă față de CM, prin urmare pot fi mai greu influențate. În al doilea rând, ele întrunesc mediatori care-și doresc să fie împreună și împărtășesc o viziune comună și nu doar o obligație.

Din punctul de vedere al comunicării, ar trebui accentuată promovarea către beneficiarii direcți de servicii de mediere, cetățenii.

3. Formarea inițială și continuă a mediatorilor

În ultima vreme a devenit tot mai palpabilă ostilitatea mediatorilor vis-a-vis de formatori, ba mai mult am văzut colegi formatori care-și ascund această calitate. Eu, unul, îmi asum și sunt mândru de calitatea de formator în mediere. Am siguranța lucrului bine făcut, în urma feedback-ului continuu primit de la foștii cursanți.

Opinia că formatorii sunt singurii care au avut de câștigat din mediere și că mediatorul obișnuit este obligat să tot scoată bani pentru formare continuă, în condițiile în care nu câștigă din mediere are, fără îndoială, fundamente reale. Această stare de fapt este rezultatul direct al lipsei de control în domeniul formării în mediere, care a dus, printre altele la apariția unei multitudini de școli de formare peste noapte care nu respectă niște minime standarde și mai ales a unor mediatori deveniți formatori pe criterii îndoielnice.

În ceea ce privește formarea inițială, părerea mea este că nu standardul actual este vinovat pentru calitatea pregătirii mediatorului, ci respectarea acestuia. Standardul elaborat de primul Consiliu de mediere a fost unul inovator și adaptat realităților la momentul apariției lui. Acum este momentul îmbunătățirii acestuia, prin modificarea modului de evaluare a viitorilor mediatori, în sensul introducerii unui examen unic, unitar, fie într-un centru național, fie în centre regionale. Astfel s-ar impune respectarea unor cerințe minime din partea școlilor de formare, în ceea ce privește calitatea formării. De asemenea, trebuie extinsă evaluarea abilităților practice ale cursanților prin simularea extinsă a unor situații cu care se pot întâlni în practică.

În plus, consider oportună introducerea unui sistem de stagiatură. Acum există suficienți mediatori cu experiență în România care și-ar putea asuma rolul de mentor pentru mediatorii

începători. Astfel s-ar oferi și un model de succes, iar proaspeții mediatori ar avea permanent un punct de referință și de ajutor în începerea activității. Unele școli de formare și-au asumat deja, mai mult sau mai puțin formal, acest rol, dar e nevoie și de elaborarea unui standard la nivel național.

Formarea continuă a mediatorilor are nevoie de repere mai clare, atât din punctul de vedere al modului de organizare cât și a obiectivelor pe care trebuie să le atingă. Orientarea ei ar trebui să meargă mai degrabă către aspectele practice ale profesiei și mai puțin către dezbaterile teoretice. În același timp, cred că unul dintre rolurile CM este acela de a asigura posibilitatea accesării minimului de puncte de formare anuală, în mod gratuit pentru toți mediatorii. Acest lucru se poate realiza fie prin conferințe și seminarii organizate de CM, fie prin colaborări cu școlile de formare (un exemplu: dacă o școală de formare organizează un curs gratuit de formare inițială nu mai plătește taxa anuală).

Cu deosebită stimă,

Adrian Pop

